

посад державної служби та згідно з рангами, які присвоюються державним службовцям, здійснюється прийняття на державну службу, просування по ній службовців, вирішується питання стимулювання їх праці тощо. Безперечно, законодавчо встановлена класифікація посад державних службовців позитивно вплинула на становлення та розвиток державної служби в Україні [3, с. 315, 2].

Таким чином, діяльність державного органу у сфері рибохорони проявляється в реальному житті через діяльність його повноважних представників, що іменуються державними службовцями. Підвищення ефективності роботи державних службовців сприяє підвищенню ефективності всієї державної служби і органу державної влади у сфері рибохорони зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колодій А.М. Правознавство: підручник / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. – К.: Правова Єдність, 2009. – 792 с.
2. Про Державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 р. № 3723-ХІІ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
3. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України: підручник / В.Б. Авер'янов. – К.: «Юридична думка», 2004. – 584 с.
4. Про засади запобігання і протидії корупції: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>
5. Державне управління та державна служба: [словник-довідник] / укл. О.Ю. Оболенський. – К.: КНЕУ, 2005. – 480 с
6. Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія / Ю.П. Битяк. – Х.: Право, 2005. – 304 с.
7. Турчинов А.И. Профессионализация и кадровая политика: проблемы развития теория и практики / А.И. Турчинов. – М.: Флинта, 1998. – 271 с.

УДК 342.5

СУДОВА ВЛАДА ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Мельник О.Г., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

У статті розглядається державна влада, її розподіл на три гілки. Характеризується теорія розподілу влади. Аналізується унормування судової влади на законодавчому рівні в Україні, досліджуються основні її характеристики. Окрема увага приділяється терміну «судова влада». Розглядається судова система в Україні. Визначається місце судової влади в державній владі.

Ключові слова: державна влада, розподіл влади, судова влада, суд, судова система.

Мельник А.Г. СУДЕБНАЯ ВЛАСТЬ КАК ОСОБЕННЫЙ ВИД ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ / Белоцерковский национальный аграрный университет, Украина

В статье рассматривается государственная власть, ее разделение на три ветви. Характеризуется теория разделения власти. Анализируется унормирование судебной власти на законодательном уровне в Украине, исследуются основные ее характеристики. Отдельное внимание уделяется термину «судебная власть». Рассматривается судебная система в Украине. Определяется место судебной власти в государственной власти.

Ключевые слова: государственная власть, разделение власти, судебная власть, суд, судебная система.

Melnyk O.H. JUDICIAL POWER AS A SPECIAL TYPE OF STATE POWER / Bila Tserkva national agrarian university, Ukraine

In the article the state power, its division into three branches. Characterized theory of separation of powers. We analyze the normalization of the judiciary by law in Ukraine, we investigate its main characteristics. Special attention is given to the term "judicial authority". We consider the judicial system in Ukraine. The place of the judiciary in the state government.

The specificity of judicial authority is revealed from the perspective of appropriate forms and methods of the sovereignty of the people in a particular area of its implementation; it is its functional features like power of the state, its objective and the appointment of public authority in the activities of the judiciary. Role of judicial power in the constitutional system of separation of powers determined by the nature of its public authority and forms of implementation, the most important of which are the administration of justice and judicial control.

Sphere of justice is different, first of all, a specificity of tasks that the state confronts the judiciary, as well as basic functions, which is a judicial power. These tasks and functions are common to the whole structure judicial authority; they reflect judicial policy, common to all levels of the judiciary, which determines their competence. Judicial policy is established and directed the legislature that creates laws that apply judicial authorities and governing the status of judges, formation judges' case, and the authority of the court and the procedural rules of the court. The main thrust of judicial policy is reflected in the norms of substantive areas of law – constitutional, administrative, civil, criminal, etc., as they reinforce existing social relations and to protect human rights and the protection of economic and political systems of the society.

Identify features of the justice system, the most typical are: focus on a particular form of justice of the state, which provides advocacy, administrative and enforcement elements of the content authority, setting it on actual and legal equality of all social groups and strata of the population, each citizen to justice and the law. It is noted that the implementation of justice aimed at judicial policy in the country, justice can not exist outside of politics.

Judicial authority has taken its rightful place among the other branches of government. It administers justice and implements an important function – is the arbiter between the other branches of government. It is alleged that since the independence of Ukraine the judiciary has undergone major changes from the other branches of government. Ukraine stands in the way of strengthening the judiciary as a separate, strong and independent branch of government, which aims to realize their powers for the protection of the rights and freedoms of man and citizen, constitutional order and the rule of law.

Key words: state power, separation of powers, the judiciary, court, court system.

Влада існує скрізь, де є стійке об'єднання людей: у сім'ї, виробничих колективах, у цілому в суспільстві. Спільна діяльність людей у будь-якому суспільстві, відмічає В.Я. Любашиць, обумовлена тим, що вони ніколи не жили ізольовано один від одного, спілкування становить необхідну умову існування людей. У зв'язку з цим походження влади слід шукати в самій необхідності людського співжиття. Саме в такому співжитті виникає психологічна потреба підпорядкування єдиній суспільній волі, з'являється почуття залежності, стан підпорядкованості, з одного боку, і почуття властолюбства, воля до влади – з іншого [1, 225].

Як відомо, влада – категорія багатоаспектна, а тому загальне поняття влади також є достатньо широким. У нього нерідко включають, перш за все, здатність і можливість справляти визначальний вплив на діяльність, поведінку людей за допомогою таких засобів як: авторитет, вольовий вплив, правові вказівки, примус тощо.

Достатньо яскраво вищезазначені ознаки проявляються в контексті здійснення державної влади, яка становить собою певну єдність, оскільки в ній безпосередньо і найбільш повно виражена пануюча в суспільстві соціальна воля. Але єдність державної влади обов'язково поєднується з різними формами її здійснення і структурою внутрішньої організації.

Так, відповідно до функціонального призначення органів держави виділяють різні гілки влади, які, залежно від характеру повноважень їх органів, діють самостійно в межах власної компетенції, але при цьому урівноважують одна одну і взаємодіють між собою.

Для вираження державної волі носія влади (класу, нації, народу, інших соціальних груп) виникає законодавча функція державної влади (законодавча влада), а разом із нею і система органів, яка здійснює і забезпечує її. Ця функція проявляється через видання законів — вищих правових актів народного представництва, а також у здійсненні контролю за їх виконанням (головним чином у сфері державного бюджету). Але, без сумніву, головна діяльність з питань реалізації законодавчих актів здійснюється через виконавчо-розпорядчий апарат, який уособлює специфіку виконавчої влади. Нарешті, особлива сфера реалізації влади, пов'язана із застосуванням права, викликала необхідність створення таких державних органів, які б спеціалізувались на розгляді і вирішенні справ про злочини, тобто про найбільш небезпечні форми порушення встановленого правопорядку, а також справ, пов'язаних зі шкодою, що завдається майновим чи іншим особистим правам членів даного суспільства. Отже, сам поділ влади є достатньо умовним і не може існувати поза єдністю державної влади.

Разом із тим ідея виділення різних гілок влади із сфери єдиної державної влади, на які покладалися б обов'язки здійснення відповідних функцій, зародилась достатньо давно і отримала теоретичне обґрунтування ще в стародавні часи. Так, П.Д. Баренбойм нараховує приблизно три тисячі років з моменту її появи: «Зародження доктрини розподілу влад відбулося тоді, коли судійська, судова влада була визнана наділеною такою ж самою божественною першоосновою, як і царська, виконавча влада, рівною цій владі, а в біблійному варіанті ще й первинною по відношенню до царської влади» [2, 21].

Не заперечуючи цю думку, однак слід підкреслити, що основоположником класичного варіанту теорії розподілу влад більшість вчених називають англійця Джона Локка і французів Шарля Монтеск'є та Жан-Жака Руссо [3].

Відповідно до вчення Дж. Локка для підтримки режиму свободи, публічно-владні повноваження держави повинні бути чітко розмежовані і поділені між різними його органами [4]. Зокрема, мислитель виділяв законодавчу, виконавчу й федеративну влади. Остання була покликана регулювати відносини з іншими державами [5, 46]. Разом із тим Дж. Локк не визнавав окремої судової влади, стверджуючи, що вона є складовим елементом виконавчої влади.

Наступним етапом у становленні теорії розподілу влад були роботи Ш. Монтеск'є, який на відміну від Дж. Локка, по-новому сформулював положення про три влади. Розвинувши теоретичні основи вчення, Ш. Монтеск'є, висунув ідею про «рівновагу» і взаємне «стримування» влад [6, 99].

Таким чином, з самого початку розподіл влад розглядався як необхідна умова досягнення високого ступеня свободи індивідів і суспільних груп. Ідея розподілу влад великого французького просвітника Ш. Монтеск'є отримала своє правове закріплення в конституціях більшості держав Західної Європи, а також у конституції США.

Достатньо детально вона була відображена в конституційних проектах майбутньої незалежної Української держави, створених представниками вітчизняної політико-правової думки першої чверті ХХ століття. Зокрема, розподіл влад став вихідним принципом для проектів «Конституції Західно-Української Народної Республіки» С. Дністрянського, «Конституції (Основних Державних Законів) Української Народної Республіки» О. Ейхельмана, «Конституції Української Держави» П. Чижевського [7, с. 172, 175, 178].

Однак після встановлення на території України радянської влади у вітчизняній юридичній науці починає стверджуватись думка про те, що доктрина розподілу влад не відповідає умовам радянського державного будівництва, основу якого становила ідея соціалістичного народовладдя в особі Рад. Протиставлення системи народного представництва, що склалася в нашій країні, і необхідності розмежування функцій

різноманітних органів у механізмі народовладдя призвело до порушення політико-правових нормативів взаємовідносин між окремими ланками усього цього механізму, до посилення функцій виконавчих і розпорядчих органів, пониження ролі судової влади, стану її залежності, що потягло за собою розвиток авторитарності в управлінні державою, пониження ролі особистості і незахищеності прав і свобод громадян.

Саме через це однією з головних цілей демократизації сучасного суспільства була проголошена ідея створення правової держави, у якій судова влада повинна стати одним із найважливіших елементів структури державної влади, нарівні із владою законодавчою і виконавчою.

Однак шлях від висунення цієї ідеї до її реалізації виявився достатньо складним. Сприяло цьому також і те, що саме поняття «судова влада» фактично було відсутнє в нашому політичному і юридичному вжитку. Воно майже не застосовувалось у нормативно-правових актах СРСР, наприклад, ні в одній з радянських конституцій (1919, 1937, 1978 років) судова гілка влади не розглядалась як самостійна. В останній Конституції Української РСР, прийнятій 20 квітня 1978 року, не могло бути й мови про відділення судової влади. Щодо проголошеного Конституцією принципу незалежності судової влади, то він зводився нанівець конституційною вимогою: усі державні органи підконтрольні і підзвітні Радам народних депутатів [8, 88]. Що стосується наукової літератури, то в ній ця категорія практично не розроблялась, а якщо поняття «судової влади» і використовувалось, то в нього не вкладався якийсь специфічний, суто науковий зміст.

У свою чергу, в Україні на законодавчому рівні принцип розподілу влад і, як наслідок, включення до системи органів державної влади самостійної судової влади, вперше знайшов своє вираження лише в «Декларації про державний суверенітет України», проголошеній Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року [9, 22]. У п.3 Декларації стверджувалось: «Державна влада в Республіці здійснюється за принципом її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову».

Більш серйозний підхід до розробки поняття судової влади починається з початку 90-х років ХХ століття зі здобуттям незалежності республіками Радянського Союзу і перебудовою їх державного механізму за новими демократичними стандартами.

Зокрема, проголошення незалежності України поставило перед державою низку завдань щодо оновлення багатьох сфер суспільного життя, побудови правової держави. Одним із завдань було становлення самостійної та незалежної судової влади. Конкретним кроком на цьому шляху стало затвердження 28 квітня 1992 року Верховною Радою України Концепції судово-правової реформи в Україні, в якій, окрім інших питань, розділ III було присвячено формуванню судової влади. Під судовою владою розумілася система незалежних судів, які в порядку, визначеному законом, здійснюють правосуддя [10, 28-29].

У Концепції закладалось розуміння необхідності ефективного розмежування повноважень задля гарантування самостійності та незалежності судових органів від впливу законодавчої та виконавчої влади. Акцентувалась увага на необхідності створення системи законодавства про судоустрій, яке б забезпечувало незалежність судової влади та гарантувало право громадянина на розгляд його справи компетентним, незалежним і неупередженим судом [11, 142].

Однак, слід зауважити, що на сьогодні, у правовій літературі, науці та практиці так і не сформовано єдиного підходу щодо визначення терміну «судова влада». А з-поміж запропонованих, на наш погляд, найбільш вдалим є підхід, відповідно до якого судова влада визначається як особлива форма діяльності держави, гілка державної влади, різновид державної влади.

Так, наприклад, на думку П.М. Рабіновича, судова влада – це вид публічної влади, що здійснюється державою та її органами, здатність підпорядковувати своїй волі поведінку людей та діяльність об'єднань, що знаходяться на її території [12, 86].

У той самий час А.О. Селіванов називає судову владу самостійним видом державної влади, яка не може обмежитись тільки системою загальних і спеціалізованих судів, і тому вона функціонує у двох формах організації – як судовий лад і як судовий устрій. Під останнім слід розуміти правосуддя, а до судового ладу можуть входити інші суб'єкти, які безпосередньо не здійснюють функції правосуддя [13, 305].

Російський вчений В. В. Лазарєв визначає судову владу як «специфічну незалежну гілку державної влади, що здійснює шляхом відкритого, змагального, як правило, колегіального розгляду і вирішення в судових засіданнях спорів про право» [14, 385].

З більш широких позицій підходить до розуміння судової влади І.Л. Петрухін, а саме він виділяє її як «самостійну, незалежну гілку державної влади, створену для вирішення на основі закону соціальних конфліктів між державою і громадянином, самими громадянами, юридичними особами, для контролю за конституційністю законів, захистом прав громадян у їх взаємовідносинах з органами виконавчої влади і посадовими особами, контролю над дотриманням прав громадян під час розслідування злочинів і проведення оперативно-розшукової діяльності, встановлення найбільш важливих юридичних фактів» [15].

Судова влада, як і в цілому державна влада, має загальний характер, оскільки вона функціонує скрізь, де є людські колективи, діяльність яких урегульована законом. Для виконання і застосування закону необхідні не тільки організаційні і координаційні, а й контрольні дії держави. Вони включають у себе юрисдикційну діяльність, здатну в певних межах і на здійснення правотворчості. Тим самим забезпечується підвищення конституційного рівня судової влади, яка діє у сфері індивідуальної юрисдикції та бере участь (як і будь-яка влада) в регулюванні суспільних відносин.

Ще однією суттєвою ознакою судової влади є її предметний характер. Він полягає у віднесенні до її безпосереднього відання значної кількості правових і ідеологічних ресурсів, до яких належать інформаційні, організаційні, технічні та інші фактори здійснення влади.

Стороною характеристики судової влади є юридичний аспект. Інтеграція усіх основних компонентів її організації, включаючи відносну відособленість від інших влад, специфічність безпосереднього здійснення такої державної функції, як правосуддя, реалізуються за допомогою державно-владних повноважень.

Зміст владних повноважень є складним, він включає декілька сторін, які складають різноманітні засоби діяльності державних органів. Перш за все, владного повноваження не може бути без закріплення в законі компетенції відповідних органів. У свою чергу обсяг компетенції залежить від цілої низки факторів, зокрема, від сфери суспільної діяльності, з якою пов'язано саме існування органу, від території його діяльності, завдань і функцій, що визначають напрямок цієї діяльності.

Якщо для судових органів сферою застосування соціальних зусиль (об'єктом державного впливу) є здійснення правосуддя, то це означає, що державна влада в цій сфері виконує специфічні завдання і функції, відповідно до яких її органи наділяються особливою компетенцією як органи судової влади. Зазначена сфера суспільного життя обумовлена наявністю суспільних відносин, які характеризуються підвищеною цінністю. Це, перш за все, сфера правозахисної діяльності з реалізації загальнолюдських цінностей – захист життя, здоров'я, честі і гідності особи, забезпечення громадянських, політичних та інших прав людини, впровадження в життя принципів законності, правопорядку, справедливості тощо.

Сфера здійснення правосуддя відрізняється, у першу чергу, специфічністю завдань, які держава ставить перед судовими органами, а також основними функціями, у яких виявляється призначення судової влади. Ці завдання і функції є загальними для всієї структури судової влади, вони відображають судову політику, єдину для всіх ланок судових органів, що й обумовлює їх компетенцію. Судова політика встановлюється і спрямовується законодавчою владою, яка створює закони, що застосовують судові органи і які визначають статус суддів, порядок формування судейського корпусу, повноваження суду і процесуальні правила судової діяльності. Основна спрямованість судової політики відображена в нормах галузей матеріального права – конституційного, адміністративного, цивільного, кримінального тощо, оскільки саме вони закріплюють існуючі суспільні відносини і спрямовані на захист прав людини і охорону економічної і політичної систем цього суспільства. Таким чином, судова політика слугує реалізації матеріального права, визначає функції і завдання судової влади в державному і суспільному житті [16].

Разом із тим, навіть за наявності матеріальних законів, чітке визначення завдань і функцій суду, ступінь їх реалізації багато в чому залежить, по-перше, від відповідного кола питань діяльності судових органів, і, по-друге, від встановлення їх повноважень при вирішенні конкретних справ. Передусім, коло питань визначає предмет відання системи судових органів, він окреслює ту сукупність проблем, на вирішення яких спрямовані права і обов'язки кожної ланки судової системи. Предмет відання будь-якої системи органів знаходить конституційне закріплення. Конституція України визначає загальні питання, віднесені до відання судової системи, – це здійснення правосуддя та реалізація конституційного контролю. Конституція не містить переліку прав і обов'язків Верховного Суду України, Вищого адміністративного суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ чи Вищого господарського суду України, так само як вона не містить і конкретних повноважень судів, що входять до судової системи.

Закріплення повноважень як судової системи в цілому, так і її відповідних ланок, здійснюється в окремих законах. У зв'язку з цим, слід, перш за все, виділити Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 07 липня 2010 року. Як зазначено в преамбулі цього Закону, він «визначає правові засади організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні з метою захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, прав та законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави на засадах верховенства права, визначає систему судів загальної юрисдикції, статус професійного судді, народного засідателя, присяжного, систему та порядок здійснення суддівського самоврядування і встановлює систему і загальний порядок забезпечення діяльності судів та регулює інші питання судоустрою і статусу суддів».

Конституція України та інші законодавчі акти містять не тільки визначені повноваження судів за предметом їх відання у тих або інших галузях права, але і конкретні функціональні повноваження, тобто відповідні права і обов'язки судів у сфері правосуддя.

Таким чином, сукупність повноважень, що надається законодавством відповідному виду судів для вирішення питань їх відання та в яких відображаються завдання і функції зі здійснення судової політики в Україні, і складають в цілому компетенцію судових органів. Зміст цієї компетенції багатоаспектний. Для його розгляду необхідно виходити із задач і функцій, що визначаються судовою політикою, встановити конституційно закріплене коло предметів відання судової системи і розкрити повноваження (права і обов'язки) кожного виду судів з вирішення питань їх відання. Обсяг їх компетенції обумовлений здійсненням державної влади судовими органами в особливій сфері суспільного життя залежно від їх спеціалізації – «по горизонталі» (загальні, господарські, адміністративні суди), а також територіальним масштабом

діяльності кожної ланки судової системи – «по вертикалі» (місцеві, апеляційні, вищі спеціалізовані суди, Верховний Суд України).

На сьогодні в Україні місцевими судами є районні, міські, міськрайонні суди, господарські та адміністративні окружні суди областей, міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим. Ці суди розглядають у першій інстанції абсолютну більшість кримінальних, цивільних, господарських та адміністративних справ.

Апеляційними судами з розгляду цивільних, кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення є апеляційні суди областей, міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим. У свою чергу, апеляційними судами з розгляду господарських справ, апеляційними судами з розгляду адміністративних справ є відповідно апеляційні господарські суди та апеляційні адміністративні суди, які утворюються в апеляційних округах відповідно до указу Президента України.

Роль судів касаційної інстанції виконують Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України та Вищий адміністративний суд України.

Спеціалізованими судами є господарські, адміністративні та інші суди, визначені як спеціалізовані.

У зв'язку з цим, можна повністю погодитись із Ю.Ю. Чуприною, який стверджує, що судова влада в Україні за своїм якісним розвитком суттєво відстала від судової влади цивілізованих країни. Так, у зарубіжних країнах розрізняють судові системи судів універсальної юрисдикції і системи судів спеціалізованих. Суди універсальної юрисдикції, так званої внутрішньої спеціалізації розглядають спори, що виникають у всіх галузях права. Тобто суди мають якусь загальну назву, наприклад, народний, але є внутрішні спеціальні підрозділи (колегії), які розглядають будь-які справи. Такі суди характерні для США. Спеціалізовані суди або суди так званої зовнішньої спеціалізації формуються як самостійні підсистеми судів, котрі мають свою ієрархію. Окремо існує система загальних, адміністративних, військових, трудових, податкових, фінансових судів тощо. Крім ФРН, такі системи існують, наприклад, у Великобританії та Франції [17].

На відміну від порядку закріплення компетенції судів загальної юрисдикції Конституційний Суд України має суттєву особливість, у силу чого Конституція України розкриває не лише предмети його відання, а і конкретний обсяг його повноважень, а саме:

- 1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність): законів та інших правових актів Верховної Ради України; актів Президента України; актів Кабінету Міністрів України; правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.
- 2) офіційне тлумачення Конституції України та законів України.

Окрім цього, в Україні прийнято та діє Закон України «Про Конституційний Суд України» від 16 жовтня 1996 року, який окремо регламентує питання, пов'язані з правовим статусом та діяльністю єдиного органу конституційної юрисдикції в Україні, що ще раз підкреслює особливість правового положення Конституційного Суду України в системі інших судових органів.

Завершуючи розгляд змісту державно-владних повноважень, необхідно підкреслити, що їх специфіка проявляється й у тому, що дія юридичних актів відповідних органів забезпечується можливістю застосування державних заходів примусового характеру. Якщо акти органів не виконуються чи порушуються, вони можуть бути підтримані мірами державного примусу.

Специфіка судової влади розкривається з позиції відповідних форм і методів організації повновладдя народу в особливій сфері його здійснення, вона полягає в її функціональних особливостях як влади державної, її предметному призначенні і реалізації державно-владних повноважень у діяльності судових органів. Роль і місце судової влади в конституційній системі розподілу влад визначається характером її державно-владних повноважень і формами її реалізації, найбільш вагомими з яких є здійснення правосуддя і судовий контроль.

При цьому, якщо спробувати визначити певні особливості системи правосуддя, то серед них найбільш характерними є: спрямованість правосуддя на особливу форму діяльності держави, яка передбачає правозахисні, упорядницькі і правозастосовні елементи змісту влади; встановлення ним основ фактичної й правової рівності всіх соціальних груп і прошарків населення, кожного громадянина перед судом і законом. Окрім цього, реалізація правосуддя спрямована на здійснення судової політики в державі. Правосуддя не може існувати поза політикою.

Таким чином, судова влада посіла належне місце серед інших гілок влади. Вона здійснює правосуддя і реалізує важливу функцію – є арбітром між іншими гілками влади. Окрім цього, з впевненістю можна стверджувати, що з моменту здобуття незалежності України судова влада зазнала найбільших змін у порівнянні з іншими гілками влади. Проте головним є те, що наша держава стоїть на шляху утвердження судової влади як самостійної, незалежної й сильної гілки державної влади, яка покликана реалізовувати свої повноваження в інтересах захисту прав і свобод людини й громадянина, конституційного ладу та правопорядку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Любашиц В.Я. Государственная власть: понятие, особенности и виды / В.Я. Любашиц // Правоведение. – 2002. – № 6. – С. 224-238.
2. Баренбойм П.Д. Божественная природа судебной власти. Три тысячи лет доктрине разделения властей: от Ветхого Завета до наших дней / П.Д. Баренбойм // Российская юстиция. – 1996. – № 1. – С. 21-23.
3. Чанышев А.А. История политических учений. Классическая западная традиция (античность – первая четверть XX в.) / А.А. Чанышев. – М.: РОССПЭН, 2001. – 479 с.
4. Фоков А. П. Судебная власть в системе разделения властей (научно-правовые, философские и исторические аспекты) / А.П. Фоков // Государство и право. – 2000. – № 10. – С. 51-56.
5. Локк Джон. Два трактата про врядування / Локк Джон; [пер. з англ.]. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. – 264 с.
6. Прозорова Н.С. Теория «разделения властей» и современное буржуазное государство / Н.С. Прозорова // Советское государство и право. – 1974. – № 9. – С. 92-98.
7. Габінет Д.А. Відображення ідей про республіканську форму державного правління України у конституційних проектах представників вітчизняної політико-правової думки у період між світовими війнами / Д.А. Габінет // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2012. – № 1. – С. 172-178.
8. Бойко В.Ф. Становлення незалежного суду – гарантія демократії в державі / В.Ф. Бойко // Правова держава. – К.: ІНЮРЕ, 1999. – Вип. 10. – С. 88-96.

9. Цвик М.В. Актуальные проблемы организации власти в Украине / М.В. Цвик // Проблемы законности: зб. наук. пр. – Харків: НЮАУ, 1995. – Вип. 30. – С. 22-30.
10. Туркіна І.Є. Судова влада в системі державного управління: монографія / І.Є. Туркіна. – Харків: Вид-во Віровець А. П. «Апостроф», 2012. – 204 с.
11. Бринцев В. Нормативна база судової влади: шляхи і засоби підвищення ефективності / В. Бринцев // Вісник Академії правових наук України. – 2005. – № 1. – С. 142-150.
12. Рабінович П.М. Державна влада / П.М. Рабінович // Юридична енциклопедія в 6 т. – К.: Укр. Енциклоп., 1999. – . – Т. 2. – 380 с.
13. Селіванов А.О. Конституція. Громадянин. Суд. Професійні та суспільні погляди / А.О. Селіванов. – К.: УВІД «Рада», 2009. – 560 с.
14. Общая теория права и государства: Учеб. для студентов вузов, обучающихся по спец. "Юриспруденция" / В.С. Афанасьев, А.П. Герасимов, В.И. Гойман и др.; под ред. В.В. Лазарева. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрист, 1999. – 520 с.
15. Петрухин И.Л. Проблемы судебной власти в современной России / И.Л. Петрухин // Государство и право. – 2000. – № 7. – С. 15-21.
16. Кобликов А.С. Судебная политика и способы её реализации / А.С. Кобликов // Советское государство и право. – 1991. – № 6. – С. 69-72.
17. Чуприна Ю.Ю. Місце судової гілки влади в системі державної влади України [Електронний ресурс] / Ю.Ю.Чуприна // Державне будівництво. – 2010. – № 1. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua>

УДК 341.49: 342

СУБ'ЄКТИ ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Мілови́дова С.В., аспірант

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Наукова стаття присвячена дослідженню системи суб'єктів запобігання вчиненню адміністративних правопорушень. До вказаної системи віднесено: органи державної влади й місцевого самоврядування; правоохоронні органи всіх рівнів; підприємства й установи різних форм власності, громадські формування та окремі громадяни. Визначені правові засади і проблемні аспекти діяльності уповноважених суб'єктів запобігання вчиненню адміністративних правопорушень. Сформульовані рекомендації та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства в даній сфері суспільних відносин.

Ключові слова: запобігання, правопорушення, суб'єкти, система, правоохоронні органи, підприємства, організації, установи, громадські об'єднання, громадяни.

Мілови́дова С.В. СУБ'ЄКТЫ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ СОВЕРШЕНИЯ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЙ / Запорожский национальный университет, Украина

Научная статья посвящена исследованию системы субъектов предотвращения совершения административных правонарушений. К указанной системе отнесены: органы государственной власти и местного самоуправления; правоохранительные органы всех уровней; предприятия и учреждения всех форм собственности; общественные формирования и отдельные граждане. Определены правовые основы и проблемные аспекты